

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 8C/97/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115204991
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Chamula
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2015:5115204991.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v právnej veci žalobcu: TELERVIS PLUS a.s., IČO: 35 717 769, so sídlom v Bratislave, Staré Grunty 7, zastúpeného JUDr. Alanom Strelákom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie v Bratislave, Na vŕšku 12, proti žalovanej: C. G., G.. XX.XX.XXXX, K. P., A. R. Č.. XXXX/XX, v konaní o zaplatenie 707,06 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 289,06 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 289,06 Eur od 06.01.2013 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a .

Žalovanej sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

Osobitne v súvislosti so zastavenou časťou konania uznesením č.k. 8C/97/2015-29 zo dňa 19.10.2015 sa žalovanej náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 24.2.2015 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 707,96 Eur, úrokov z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 707,06 Eur od 6.1.2013 do zaplatenia, zmluvnej pokuty vo výške 108,90 Eur a náhrady trov konania.

Žalobu odôvodnil titulom uzavretej zmluvy o úvere č. 320120383 zo dňa 27.1.2012, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 1.100,- Eur a povinnosť žalovanej úver splatiť s odplatom vo výške 418,00 Eur, v 13 splátkach, a to v prvých 3 splátkach vo výške 5,50 Eur a v ďalších 10 splátkach vo výške 150,15 Eur. Žalovaná zaplatila iba 810,94 Eur, naposledy úhradou 100,00 Eur dňa 3.7.2014.

Žalovaná sa k veci samej písomne nevyjadrila.

Na základe dispozitívneho úkonu žalobcu (čiastočné späťvzatie žalobného návrhu) súd Uznesením zo dňa 19.10.2015, č.k. 8C/97/2015-29, konanie v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 108,90 EUR zastavil podľa § 96 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení účinnom do 31.12.2015 (ďalej len O.s.p.).

Súd podľa § 115a ods. 2 O.s.p. na prejednanie veci samej nenariadil pojednávanie, nakoľko predmetom sporu bola suma 707,06 Eur, teda suma neprevyšujúca 1.000,-- Eur, predpokladaná § 200ea ods. 1 O.s.p.. V danej príhode preto išlo o drobný spor.

Rozsudok bol vyhlásený verejne dňa 23.11.2015 o 8:20 hod. podľa § 156 ods. 3 O.s.p..

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného a listinnými dôkazmi a zistil :

Dňa 27.1.2012 uzavrel žalobca, ako veriteľ, a žalovaná, ako dlžník, zmluvu o úvere č. 320120383, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1.100,00 € s vyhlásením, že úver je poskytnutý za celkový úrok vo výške 20 % z istiny a za odmenu vo výške 14 % z istiny, teda spolu za odplatu, ktorá zahŕňa ako odmenu, tak aj úrok. Dlžník potvrdil prevzatie istiny úveru svojím podpisom na tejto zmluve. Celkovú dlžnú sumu, teda istinu úveru 1.100,00 € a odplatu vo výške 418,00 Eur, teda spolu 1.518,00 € sa dlžník zaviazal splácať v 13 -tich mesačných splátkach, a to prvých troch vo výške 5,50 Eur a ďalších 10 vo výške 150,15 Eur, prvá splátka splatná v 10. deň po uzatvorení zmluvy a každá ďalšia splátka splatná vždy do 30. dňa po splatnosti predchádzajúcej splátky.

V zmluve bola uvedená informácia o priemernej hodnote RPMN pre príslušný typ úveru 45,66 %. Zmluva bola dlžníkom podpísaná aj na druhej strane, kde boli uvedené obchodné podmienky, osobitne podľa bodu 1 bola uvedená „RPMN pri splatnosti úveru na ... (variant textu - pozn. súdu) 13 mesiacov 67,70 %“. Bod 3. obchodných podmienok zakotvoval právo na zmluvnú pokutu veriteľa v prípade nesplatenia záväzku dlžníka vo výške 3,3 % z istiny úveru ($1.100 \times 0,033 = 36,30$ €, pozn. súdu) za každý aj začatý kalendárny mesiac omeškania, ako aj právo na paušálnu náhradu trov spojených so súdnym alebo rozhodcovským konaním vo výške 20 % z poskytnutej istiny, minimálne 67,- Eur.

Žalobca upomínal žalovanú na zaplatenie predmetného úveru listom zo dňa 7.11.2012 a oznámil jej predčasnú splatnosť zostatku úveru listom zo dňa 27.12.2012.

Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení nesk. predpisov (ďalej ObZ): Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 ObZ: Za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 1 ods. 1), 2) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinného od 11.6.2010, ďalej tiež iba „zák. č. 129/2010 Z.z.“):

1) Tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

2) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 1 zák. č. 129/2010 Z.z.: Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 39 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení nesk. predpisov (ďalej OZ) v znení účinnom v súčasnosti: Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 OZ: Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 451 OZ:

- 1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.
- 2) Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 52 OZ:

- 1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.
- 2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.
- 3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.
- 4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6, 10 OZ v znení účinnom v súčasnosti:

- 1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.
- 2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.
- 3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.
- 5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.
- 6) Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.
- 10) Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 3 b. 1 Smernice č. 13/1993 Rady EHS: Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa § 544 ods. 1 OZ: Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Listinné dôkazy predložené žalobcom boli všetky pre súd skutkovo hodnoverné a bolo možné vychádzať z vyhlásenia žalobcu bez jeho dôkazného bremena o čiastočnom splnení dlhu pred začatím konania vo výške 810,94 Eur. Vec bola tiež predmetom právneho hodnotenia k priznaniu uplatneného plnenia, osobitne vo vzťahu k postaveniu žalovanej ako dlžníka zo spotrebiteľského úveru a zo spotrebiteľskej zmluvy podľa občianskeho zákonníka, lebo jej charakter nasvedčuje tomu, že bola poskytnutá zo strany žalobcu ako dodávateľa - podnikateľa žalovanej ako spotrebiteľovi - nepodnikateľovi, navyše bola predtlačená a v tomto zmysle hromadne predložená.

Súd skutkovo a právne vyhodnotil, že dlžníkom bol poskytnutý spotrebiteľský úver podľa zák. č. 129/2010 Z.z., a to z foriem podľa cit. ust. § 1 ods. 2 vo forme zmluvy o úvere podľa obchodného zákonníka. Súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 289,06 Eur titulom zostatku istiny úveru poskytnutého pôvodne vo výške 1.100,00 Eur, keď žalovaná tento uhradila iba v časti vo výške 810,94 Eur.

Súd zamietol žalobu vo zvyšnej časti, lebo zistil rozpor s ustanovením § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z., keď priamo v zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), a to je dôvod bezodplatnosti a bezúročnosti predloženej zmluvy o úvere podľa tohto zákona. Napokon pokiaľ v obchodných podmienkach zmluvy je uvedená RPMN „pri splatnosti na 13 mesiacov 67,70 %“, ide o formuláciu z obchodných podmienok, t.j. zodpovedajúcu relatívne samostatnému dokumentu, ktorý by sa mal týkať viacerých zmlúv so zhodným obsahovým prvkom. Navyše ide o formuláciu v dlhšej, iba čiastočne súvisiacej vete. Preto aj keď ide o formuláciu na druhej strane základného textu zmluvy, táto formulácia nie je dostatočne prehľadná pre účel informovania spotrebiteľa, aby si uvedomil, aké náklady v čase vyplývajú zo záväzných ustanovení konkrétnej zmluvy. Je vhodné poznamenať, že uvedenie RPMN má obdobný význam ako jednotková cena u nákupu fyzického tovaru, udávaná spravidla za 100 gramov alebo 100 mililitrov, preto aj keď z jej uvedenia účastníkom zmluvy nevyplývajú práva ani povinnosti, jej riadne uvedenie v spojení s budovaním finančnej gramotnosti obyvateľov vo vzťahu k tomuto údaju by bolo významným faktorom orientácie spotrebiteľa v poskytovanom úvere. Okolnosť riadneho neuvedenia informácie o RPMN v zmluve je o to mýlivejšia, že v zmluve prehľadnejšie bola uvedená informácia o priemernej RPMN 45,66 %.

Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere navyše vykazuje znaky hromadného predloženia spotrebiteľovi zo strany dodávateľa, preto súd zároveň právne podriadil hodnotenie tejto zmluvy aj ustanoveniam § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv súd interpretuje ako systematicky špecifický okruh ustanovení o prejave vôle, vedúci k materiálnej ochrane spotrebiteľov pred podmienkami, ktoré zákon označuje ako neprijateľné, teda podľa interpretácie súdu ako bežne nepredvídateľné u obstarania tovaru alebo služby, ak neboli individuálne dojednané, teda s ohľadom na pozornosť, čas a energiu, akú môže spotrebiteľ tomuto bežnému obstaraniu venovať. V tomto fakticky zákon uprednostňuje úpravu vzájomných zmluvných práv a povinností v hlavných ustanoveniach zmluvy, teda v predmete a cene plnenia, a to určito, jasne, zrozumiteľne (viď cit. ust. § 53 ods. 1 OZ). Automatický prieskum platnosti týchto podmienok súdom navyše podľa názoru tunajšieho súdu znamená, že ich platnosť je súčasťou samotného „spor o právo“ aj bez ohľadu na vzdelanostné alebo sociálne postavenie spotrebiteľa. Právnym následkom tohto právneho preskúmania by mohlo byť nepriznanie časti plnenia ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá by bola z toho dôvodu bola absolútne neplatná. V tomto smere úvah súd poznamenáva, že žalobca spravodlivo sám nevychádza z rozhodcovskej doložky v obchodných podmienkach. Jedným z takýchto vedľajších dojednaní je aj zmluvná pokuta. Právom na zaplatenie zmluvnej pokuty bolo (v čl. 3 obchodných podmienok) formálne dojednané mesačne, t.j. ktorá mala narastať v čase. Celé toto zmluvné ustanovenie, príznačne popri ďalšom ustanovení o paušálnej náhrade nákladov na uplatnenie pohľadávky, súd hodnotí ako absolútne neplatné, osobitne aj ako nevyvážené v neprospech spotrebiteľa v zmluve spotrebiteľského charakteru, keď zmluvná pokuta ako spôsob zabezpečenia pohľadávky má narastať v čase. Na uvedenom podľa názoru súdu nič nemení, že žalobca sa tejto zmluvnej pokuty v súdnom konaní domáha iba v ohraničenej časti. Navyše ako súd uviedol vyššie, celý tento úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a tento následok sa podľa názoru súdu spravodlivo širšie vzťahuje aj na ustanovenia o zabezpečení zmluvy.

Úrok z omeškania bol v tomto konaní podľa § 369 ods. 1 poslednej vety Obchodného zákonníka uplatnený podľa predpisov občianskeho práva, a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 Nar. vl. č. 87/1995 Z.z. v sadzbe neprevyšujúcej základnú sadzbu ECB (1%) zvýšenú o 8 %, napokon vo výške 8,75 %. Pri procesnej pasivite žalovanej týkajúcej sa konkrétneho priebehu splácania v rámci jej dôkazného bremena, k nesplatenej istine súd uznal omeškanie žalovanej podľa udania žalobcu od 6.1.2013, keď už časť splátok úveru zo strany žalovanej bola splatná.

Podľa § 142 odsek 2 O.s.p.: Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Prevažujúci úspech v spore mala žalovaná, keď súd priznal žalobcovi z celkovej uplatnenej sumy 707,06 Eur len sumu 289,06 Eur. V percentuálnom vyjadrení bola žalovaná úspešná v 59,12 Eur, neúspešná v 40,88 %. Jej čistý úspech tak predstavuje 18,24 %. Nakoľko si však žalovaná náhradu trov konania voči žalobcovi neuplatnila, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

O trovách zastavenej časti konania rozhodol súd § 146 odsek 2 O.s.p., podľa ktorého: Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca. Tým, že žalobca zbral svoj žalobný návrh v časti zmluvnej pokuty späť, nesie procesné zavinenie na zastavení konania v tejto časti a z tohto titulu je povinný nahradiť žalovanej trovy konania. Keďže si žalovaná náhradu trov konania voči žalobcovi neuplatnila, súd jej náhradu trov konania v súvislosti so zastavenou časťou konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p., skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p. sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).